

Lov za zlatom po stanovanjih

Zadnji dve leti narašča število vlomov v Ljubljani in lani so jih našeli kar 1488. V enem samem letu so porasli za domala eno tretjino, zaradi česar bi lahko bili že plat zvona v našem mestu. A zvoniti bi moral tudi nam samim, se pravi naši osveščenci, saj nam je samozaščita še velikokrat deveta briga, zlasti v primerih, ko ne gre za moje premoženje, ampak družbeno oziroma premoženje nekoga tretjega. Tisto »kaj me briga« je vse prevečkrat prisotno v naših glavah, česar se po drugi strani zavedajo tudi krivinci in to na veliko izkoriščajo.

Tarča vlomilcev so trgovine, skladišča, kioski, uradi, predvsem pa hiše in stanovanja. Ljudje hitro prijavijo, če gre za zasebno premoženje, mnogo redkeje pa, če gre za družbeno. To ugotavljajo na ljubljanski upravi javne varnosti in trkajo na našo vest, zlasti iz razloga, da s to svojo miselnostjo lajšamo delo kriminalcem. Tam, kjer se ljudje med seboj poznajo in se sosed briga za sosedu, smo varnejši pred vlomilci. Ti so dovolj prebrisani, da se poprej prepričajo, v kakšnih okoliščinah bodo delali. Ne bodo vlamljali v stanovanje, ki je na očeh drugim stanovalcem in bi jih lahko tudi zalotili. Sicer pa so zadnje čase tudi že izpopolnili svoje orodje tako, da je videti, kakor da bi prišli s pravim

ključem. Za cilindrične ključavnice imajo posebno pripravo, lahko pa vlomijo tudi na vzvod z železnim predmetom ali s silo, da se vrata vdajo.

V nekaterih primerih celo zaklenejo za seboj in zgodilo se je, da sta se zakonca hotela ločiti, ker sta sumila drug drugega, da je eden od njiju zapravil doma hranjeni denar in prodal zlatino. V hiši pa so bili vlomilci, ki so jih kasneje odkrili in pri njih tudi našli zlatino.

Pri tem velja opozoriti, da večina kriminalcev lovi predvsem zlate predmete in denar, kar pač lahko spravi v žep. Manj so zanimivi tehnični predmeti, ker so preveč na očeh. Zlato potem radi prepljajo, ker tako zanj več iztr-

žijo. Ukradeno blago pa roma po vsej Jugoslaviji, včasih gre tudi čez mejo, zlasti v Romunijo in drugam. Zadnje čase pa vlomilci segajo tudi po blagu, ki ga je težko dobiti, se pravi, da kradejo tudi kavo, drage alkoholne pijače in druga živila.

Vlomilci so na delu podnevi in ponoči. Lani je bilo 84 vlomov, zaradi katerih je nastala velika škoda, sedem je bilo roparskih tatvin, 43 je bilo ropov in 55 drznih tatvin.

Kdo so vlomilci? Velika večina jih je doma zunaj Ljubljane in pridejo k nam le za kratek čas. Okrog 43 odstotkov je povratnikov, okrog 30 odstotkov pa jih na novo odkrijejo.

Da je vlomov vse več, je krivo tudi to, da nam je padla življenjska raven in da je marsikdo brez dela. Seveda pa velja ponovno opozoriti na našo brezbriznost, ki čisto tudi omogoča nepošteno pridobivanje premoženja. Naj nam bo v razmislek tudi podatek, da pa ostala kriminalna dejanja takorekoč ne naraščajo v primerjavi s premoženjskimi delikti.

A. ADAMIČ

Posebna voda za krvave roke

Skrita v kotu pod grajskim bregom, na ovinku Sodarske ulice, le nekaj deset metrov proč od Gornjega trga in Ulice na Grad pa vendar tako neskončno daleč od potov večine Ljubljančanov, sameva čisto posebna, majhna a pomembna ljubljanska znamenitost: rabljev vodnjak ali rabljev studenec. Gre pravzaprav za ozko, z rezanim kamenjem obzidano votlino v grajskem pobočju, po katere dnu teče eden izmed mnogih studencev, ki se s pobočja hraba izgubljajo pod mestnimi hišami. Na koncu te ulice z danes dvema, nekoč pa eno samo hišno številko, je nekdaj med leti 1782 in 1818, v osamljeni hiši z vrtom živel mestni rabelj. Nihče mu ni hotel biti sosed, nihče ni hotel z njim in njegovimi vred zajemati vode iz istega vira. Danes je studenec zaprt z nerodno zbitimi vegastimi vrati in povsem pozabljen.

Rablji, ki so stanovali na grajskem bregu, so imeli v vsej zgodovini ljubljanskega krvavega sodstva še najmanj umazane roke, toliko bolj pa je bilo slikovito življenje njihovih predhodnikov, ki so do konca 17. stoletja stanovali na Rebrji, pozneje v 18. stol. pa v soteski med Golovcem in grajskim gričem – dokler niso začeli kopati Gruberjevega prekopa. Takrat – v 16. in 17. stoletju – so v Ljubljani obojencu trli kosti na kolesu in lestvi, jim sekali roke in noge, rezali ušesa in nosove, jih utapljali, sežigali, obglavljali in obešali. Vsaka »storitev« je bila posebej ocenjena v takratni denarni veljavi, prav tako telesno mučenje med zaslišanjem. Rabljev »račun« mestni gosposki je bil (dokument!) takle:

pripravil vrvi in orodje	39 kr	pribil z žebeljem glavo na vislice	1 gld
privezal vrvi in vešala	40 kr	izkopal jamo za truplo	1 gld
izkopal luknjo za kolec	1 gld	zagrebel truplo	1 gld
zasadil kolec	1 gld	položil drugo truplo na kolo	1 gld
ostrigel obema lase	40 kr	vpletel v kolo	40 kr
odsekal eno glavo	1 gld	nabil glavo na kol	1 gld
odsekal drugo glavo	1 gld	žebelj za nabitje glave	1 gld
pritrtil desno roko	40 kr	pribil desno roko	53 kr
odsekal desno roko	1 gld	žebelj za roko	20 kr
privil kavelj	20 kr	privezal vrv na vešala	53 kr
		vrigel lestev z vešal	40 kr

Račun je napisal leta 1726 rabelj Franc Jožef Hoffstetter.

BOGO SAJOVIC

HUMORESKA

Prazna stanovanja na boljši trg

V neki občini so po temeljitem preudarku odkrili 46 stanovanj, ki niso bila zasedena in za katera plačuje prispevke občinska komunalna skupnost, ki je deloma tudi lastnik teh stanovanj. Občinski komite za urejanje prostora pa je tudi ugotovil, da so ta stanovanja namenjena za nujne potrebe (kot nadomestna stanovanja za rušenje itd). No, na občinskem izvršnem svetu se je nekaterim zdelo, da je teh praznih stanovanj le preveč, še zlasti ker so nekatera nezasedena že nekaj let.

Zdaj pa seveda najbolj navadnega občana zanima, kakšna je tista nuja, ki traja že nekaj let, malo bolj nenavadnega občana pa zanima, kako si lahko občinska (ali pa kakšna druga) komunalna skupnost privoščiti takle strošek (bodisi kot najemnik ali lastnik stanovanja).

Takale komunalna skupnost namreč po moji logiki ne more delovati na podjetniških principih, kajti denar, ki ga ima, je pravzaprav denar zbran od občanov za čisto posebne in določene

namene. Potemtakem ta prazna stanovanja bremenijo žep navadnih občanov, kar pa seveda ne pomeni, da imajo takšna prazna stanovanja na razpolago le v eni občini.

No, zelo preprosto bi bilo, če bi ta nezasedena stanovanja občinska komunalna skupnost oddala začasno v najem, dokler pač ne bo prispela tista nuja, ki, kot vidimo, včasih traja tudi po več let. Seveda pa iz izkušnje vemo, da je naš stanovanjski zakon tak, da za živega hudiča nikogar ne moreš spraviti iz stanovanja, če ima odločbo, saj težko spraviš iz stanovanja celo tiste, ki se nasilno vselijo. Najbrž prav zaradi tega občinske komunalne skupnosti tudi tako močno skrivajo, kje in koliko je teh stanovanj, kajti verjetno bi se zelo hitro kdo našel in se nasilno vselil.

Zato bi bilo najprimerneje, da bi občina ta stanovanja prodala na boljšem trgu v Ljubljani, saj tam iz tedna v teden prodajajo manj boljših zato pa vse več slonovskih izdelkov.

Fotoantika

Na prireditvi, ki jo organizira Društvo fotografskih delavcev Slovenije, si bodo obiskovalci lahko ogledali zgodovinsko in kulturno dediščino slovenske fotografije. Ljubljanska televizija bo prikazala prvo projekcijsko televizijsko kamero in začetke domače televizije.

foto antika

nedelja 19. junij 1983 od 8^h-16^h
križanke - ljubljana

je. Tisti, ki jih bolj zanimajo novosti s področja fotografije, pa bodo svojo radovednost lahko potešili ob razstavi »zadnjih krikov« fotografske tehnike, ki jo bo pripravil Kemoservis – Fotomaterial. Seveda bo kot vsa leta doslej moč zamenjati ali kupiti tudi star fotografski aparat.

»ŽE, ŽE, KAJ PA POKLIC?« – Odločitev za poklic je vse bolj usmerjena, zato vzmirlja že osnovnošolce. Tudi v umetniškem izrazu. Zanimivo, duhovito in z mladostnim žarom uprizorjeno igro so v Vaši matineji v MGL predstavili v nedeljo, 29. maja, člani šolskega kulturno-umetniškega društva OŠ Tone Tomšič. Morda pa bo prav igra – njihov poklic?

Jugoslovanska razstava psov

Kinološko društvo KRIM vabi občane na ogled razstave službenih, športnih in lovskih psov vseh pasem, ki bo v nedeljo, 19. junija na stadionu Svobode na Gerbičevi cesti.

Na razstavi bo sodelovalo okoli 400 psov; od najmanjših pa tja do velikih pasem. Videli bomo zelo pisano množico štirinožcev. Vsi bodo dobili oceno lepote, najlepši pa tudi naslove in sicer:

Kandidat za jugoslovanskega prvaka v lepoti CAC-YU 1983, Prvak Slovenije, Prvak Krima, Prvak razreda mladih. Izbrana pa bo tudi najlepša psa razstave.